

Wpływy obce w gwarach

Autor: Halina Karaś

Wpływy obce w gwarach są dwojakiego pochodzenia, mogą być rezultatem bądź bezpośrednich kontaktów z innymi systemami językowymi, bądź pośrednich, z czym mamy do czynienia, gdy zapożyczenia obce przechodzą do gwar poprzez polski język ogólny. Najczęściej wpływom obcym ulegają gwary graniczące z innymi systemami językowymi (np. pogranicze polsko-czeskie, polsko-ukraińskie, polsko-białoruskie, kresowe odmiany polszczyzny). Najczęściej wpływy obce w gwarach pojawiają się za pośrednictwem osób dwujęzycznych i mogą obejmować wszystkie poziomy języka, od fonetyki po słownictwo. Chronologicznie dzieli się wpływy obce na dawne i nowsze. W gwarach wpływy obce są ograniczone terytorialnie, pochodzą najczęściej z jednego najsilniej oddziałującego języka (np. wpływy ukraińskie w gwarach południowokresowych) i w największym stopniu obejmują leksykę. Por. Składnia dialektalna – wpływy obce, Słownictwo gwarowe – zróżnicowanie terytorialne, Wpływy obce we fleksji, Wpływy obce w słownictwie, Wpływy obce w słowotwórstwie, Zapożyczenia leksykalne.